

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)

географічний
(назва інституту / факультету)

Кафедра фізичної географії, геоморфології та палеогеографії
(назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан географічного факультету
Мирослав ЗАЯЧУК

» _____ 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
Регіональна геоморфологія Європи

(назва навчальної дисципліни)

Вибіркова

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма Геосистеми та георизики
(назва програми)

Спеціальність 103 Науки про Землю
(вказати: код, назва)

Галузь знань 10 Природничі науки
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший бакалаврський
(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

географічний
(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська
(вказати: на якій мові читається дисципліна)

Чернівці 2025 рік

Робоча програма «Регіональна геоморфологія Європи» складена відповідно до освітньо-професійної програми Геосистеми та георизики, 103 Науки про Землю, 10 Природничі науки.

Розробники: Рідуш Б.Т., проф., д.геогр.н., завідувач кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії

Викладач (чі), що забезпечує читання даної навчальної дисципліни:
Рідуш Б.Т., проф., д.геогр.н., завідувач кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії

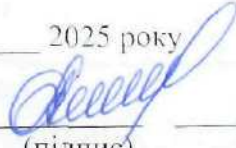
Затверджено на засіданні кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії

Протокол № 1 від “ 26 ” серпня _____ 2025 року

Завідувач кафедри проф. Богдан РІДУШ
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено методичною радою інституту / факультету

Протокол № 1 від “ 28 ” серпня _____ 2025 року

Голова методичної ради інституту / факультету Наталія АНДРУСЯК
(підпис) (прізвище та ініціали)

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Мета дисципліни

Метою курсу «Регіональна геоморфологія Європи» є формування у студентів цілісного уявлення про будову, походження, вік та закономірності розвитку рельєфу в межах Європи. Курс спрямований на вивчення основних закономірностей розвитку та поширення різноманітних форм рельєфу на території Європи.

Особлива увага приділяється вивченню явищ та історичних процесів рельєфотворення на території Європи, також студенти вивчають розташування найцікавіших геоморфологічних об'єктів, ознайомлюються з важливими проблемами розвитку рельєфу Європи.

У процесі навчання студенти ознайомляться з передумовами розвитку геоморфологічних відмінностей в межах Європи, розглянуть певні геоморфологічні утворення їх генезис та етапи розвитку.

Результати навчання

ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК04. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ФК16. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних засобів у польових і лабораторних умовах.

ФК18. Здатність до всебічного аналізу складу і будови геосфер.

ФК23. Здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у геосферах, їх властивості та притаманні їм процеси.

ФК25. Здатність комплексного бачення генезису і розуміння перебігу небезпечних природних явищ і процесів у геосферах та аналізу поведінки населення під час екстремальних і кризових ситуацій.

ФК26. Здатність інтерпретувати динаміку і ретроспективу перебігу несприятливих і небезпечних природних явищ і процесів, їхніх соціальних й економічних наслідків.

ФК27. Здатність визначати специфіку і географію несприятливих і небезпечних природних явищ і процесів.

ФК28. Здатність пояснювати роль людини у змінах природного середовища і її значенні у перебігу природних небезпечних процесів і явищ.

ПРН01. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області наук про Землю.

ПРН04. Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в області наук про Землю.

ПРН06. Визначати основні характеристики, процеси, історію і склад Землі як планетарної системи та її геосфер.

ПРН07. Застосовувати моделі, методи і дані фізики, хімії, біології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні природних процесів формування і розвитку геосфер.

ПРН12. Знати і застосовувати теорії, парадигми, концепції та принципи в науках про Землю відповідно до спеціалізації.

ПРН18. Вміти здійснювати комплексний аналіз перебігу природних небезпечних процесів і явищ.

ПРН19. Інтерпретувати динаміку і ретроспективу перебігу небезпечних природних явищ і процесів.

ПРН20. Вміти визначати й аналізувати географічну специфіку природних небезпечних процесів і явищ.

ПРН21. Вміти обґрунтовувати роль людини у перебігу несприятливих природних процесів і явищ та їхні наслідки.

**Опис навчальної дисципліни
Загальна інформація**

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	-	6	3	120	30	30	-	-	60	-	Залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Теми:	Регіональна геоморфологія Європи					
Змістовий модуль 1						
Тема 1. Структурно-тектонічні умови Європейського континенту. Основні морфоструктури.	8	2	2			4
Тема 2. Основні структурно-тектонічні особливості океанічного дна довкола Європи.	8	2	2			4
Тема 3. Основні морфоскульптури. Гляціальний рельєф.	8	2	2			4
Тема 4. Вулканізм та вулканічний рельєф. Катастрофічні виверження.	8	2	2			4
Тема 5. Карстовий рельєф.	8	2	2			4
Тема 6. Берегові процеси та основні форми узбережжя.	8	2	2			4

Тема 7. Флювіальні процеси та річкові долини.	8	2	2			4
Тема 8. небезпечні прояви екзогенних процесів (лавини, селі, повені).	8	2	2			4
Разом за ЗМ 1	64	16	16			32
Змістовий модуль 2.						
Тема 9. Рельєф Феноскандії.						
Тема 10. Карпати.	8	2	2			4
Тема 11. Балканський півострів та Егейське море.	8	2	2			4
Тема 12. Альпи.	8	2	2			4
Тема 13. Піренеї та Іберійський масив	8	2	2			4
Тема 14.. Західно- і Центральноєвропейські рівнини.	8	2	2			4
Тема 15. Східноєвропейська рівнина та Уральські гори	8	2	2			4
Разом за ЗМ 2	56	14	14			28
Усього годин	120	30	30			60

Тематика лекційних занять з переліком занять

№	Назва теми з основними питаннями
1	<p>Структурно-тектонічні умови Європейського континенту. Основні морфоструктури.</p> <p>1. Геологічна історія становлення континентальної структури.</p> <p>2. Платформні області</p> <p>3. Складчасті структури</p>
2	<p>Основні структурно-тектонічні особливості океанічного дна довкола Європи.</p> <p>1. Історія становлення дна океанічного та морського оточення Європи</p> <p>2. Основні структури</p> <p>3. Сучасна тектонічна динаміка</p>
3	<p>Основні морфоскульптури. Гляціальний рельєф.</p> <p>1. Четвертинна ретроспектива становлення морфоскульптур</p>

	<p>2. Гляціальні морфоскульптури</p> <p>3. Флювіальні морфоскульптури</p>
4	<p>Вулканізм та вулканічний рельєф. Катастрофічні виверження.</p> <p>1. Тектонічні передумови розвитку вулканічного рельєфу Європи</p> <p>2. Неоген-четвертинний вулканізм та його сліди</p> <p>3. Сучасний вулканізм та його прояви</p>
5	<p>Карстовий рельєф.</p> <p>1. Поширення основних літологічних типів карсту</p> <p>2. Поширення альпійського типу карсту</p> <p>3. Основні райони поширення рівнинного карсту.</p>
6	<p>Берегові процеси та основні форми узбережжя.</p> <p>1. Берегова лінія Європи та історія її формування</p> <p>2. Основні типи узбережь</p> <p>3. Сучасні берегові процеси</p>
7	<p>Флювіальні процеси та річкові долини.</p> <p>1. Основні типи річкових долин Європи</p> <p>2. Четвертинна історія становлення головних річкових долин</p>
8	<p>Небезпечні прояви екзогенних процесів (лавини, селі, повені).</p> <p>1. Найпоширеніші небезпечні прояви екзогенних процесів</p> <p>2. Геологічна діяльність снігових лавин</p> <p>3. Водно- кам'яні та водно-грязьові потоки</p> <p>4. Зсуви</p>
9	<p>Рельєф Феноскандії.</p> <p>1. Історія становлення рельєфу регіону</p> <p>2. Основні морфоструктури</p> <p>3. Основні морфоскульптури</p>
10	<p>Карпати.</p> <p>1. Історія становлення рельєфу регіону</p>

	<p>2. Основні морфоструктури</p> <p>3. Основні морфоскульптури</p>
11	<p>Балканський півострів та Егейське море.</p> <p>1. Історія становлення рельєфу регіону</p> <p>2. Основні морфоструктури</p> <p>3. Основні морфоскульптури</p>
12	<p>Альпи.</p> <p>1. Історія становлення рельєфу регіону</p> <p>2. Основні морфоструктури</p> <p>3. Основні морфоскульптури</p>
13	<p>Піренеї та Іберійський масив.</p> <p>1. Історія становлення рельєфу регіону</p> <p>2. Основні морфоструктури</p> <p>3. Основні морфоскульптури</p>
14	<p>Західно- і Центральноєвропейські рівнини.</p> <p>1. Історія становлення рельєфу регіону</p> <p>2. Основні морфоструктури</p> <p>3. Основні морфоскульптури</p>
15	<p>Східноєвропейська рівнина та Уральські гори</p> <p>1. Історія становлення рельєфу регіону</p> <p>2. Основні морфоструктури</p> <p>3. Основні морфоскульптури</p>

Тематика практичних занять з переліком питань

№	Назва теми (питання/завдання)
1	Основні морфоструктури та морфоскульптури Європи. Студенти здобудуть просторове розуміння в розміщенні основних морфоскульптурних одиниць Європи.
2	Геодинамічні процеси дна морів Європи. Студенти вивчать основні рухи літосферних плит та їх вплив на формування дна океану поблизу Європи.
3	Поширення льодовикових форм рельєфу в Європі. Студенти отримають навичку просторового уявлення поширення льодовикових форм в Європі.

4	Вулкани та вулканічний рельєф Європи. Студенти здобудуть чітке просторове уявлення про поширення вулканів та вулканічних типів рельєфу на території Європи.
5	Регіони поширення карсту в Європі. Студенти здобудуть просторове уявлення про поширення карстових регіонів Європи.
6	Типи берегової лінії Європи. Студенти навчаться розрізняти типи берегової лінії за генезисом, які динамічні процеси відбуваються вздовж берегових ліній та який вплив на берегові лінії має діяльність людини в Європі.
7	Морфологія долин найкрупніших рік Європи. Студенти отримають просторове уявлення про басейни найкрупніших рік Європи та їх роль у формуванні рельєфу.
8	Поширення небезпечних екзогенних процесів на території Європи. Студенти отримають чітке просторове уявлення про географічне поширення небезпечних екзогенних процесів на території Європи.
9	Дегляціація Феноскандії. Студенти дізнаються механізми дегляціації та типи рельєфу які при цьому утворюються.
10	Морфоструктури Карпат. Студенти оволодіють інформацією про відмінності між різними частинами Карпат.
11	Характеристика окремих геоморфологічних одиниць Балкан. Студенти отримають чітке просторове уявлення про розташування певних геоморфологічних одиниць на Балканах.
12	Геоморфологічний поділ Європейських Альп. Студенти отримають знання про геоморфологічні відмінності регіонів Альп.
13	Карстові та льодовикові форми рельєфу Іберійського півострова. Студенти дізнаються про просторове поширення карстових та льодовикових форм рельєфу Іберійського півострова.
14	Геоморфологія Апенін та Сицилії. Студенти вивчать основні геоморфологічні риси Апенінського півострова та Сицилії.
15	Східноєвропейська рівнина та Уральські гори Студенти оволодіють знаннями про поширення основних форм рельєфу Східноєвропейської рівнини та їх генезис та екзогенні та ендегенні процеси які протікають на території Уральських гір..

Завдання для самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	К-сть год
1	Давні докембрійські платформи Європи	конспект, тестові завдання	4
2	Області давньої складчастості Європи	конспект, тестові завдання	4

3	Області молодшої складчастості Європи	конспект, тестові завдання	4
4	Тектонічні структури які впливають на формування дна морів Європи	конспект, тестові завдання	4
5	Мегавиверження вулканів на території Європи	конспект, тестові завдання	4
6	Моніторинг кріосфери Європи	конспект, тестові завдання	4
7	Геоморфологічна характеристика архіпелагів Європи	конспект, тестові завдання	4
8	Умови формування водоспадів Європи	конспект, тестові завдання	4
9	Умови формування каньйонів на території Європи	конспект, тестові завдання	4
10	Острови Європи та їх походження	конспект, тестові завдання	4
11	Миси Європи	конспект, тестові завдання	4
12	Найбільші печери Європи у різних типах карсту	конспект, тестові завдання	4
13	Геоморфологічна характеристика Кордильєра-Бетіки та басейну Гвадалквіру	конспект, тестові завдання	4
14	Лесові рівнини Європи	конспект, тестові завдання	4
15	Пустелі Європи	конспект, тестові завдання	4

Методи навчання

- словесні методи (лекція, співбесіда, консультація, дискусія, тощо);
- Лабораторні заняття. Робота з колекціями мінералів, гірських порід, топографічними і геологічними картами.
- наочні методи (презентації, ілюстрації, відеоматеріали, тощо);
- Польові семінари;
- Робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- електронне та інтерактивне онлайн-навчання (мультимедійні, дистанційні, ютуб канал кафедри)
- самостійна робота за програмою навчальної дисципліни.
- Підготовка тез/доповіді на конференцію.
- Тренінги, коучі, майстер-класи від запрошених стейкхолдерів.
- Реферативні та пошукові дослідження.

Система контролю та оцінювання

Методи контролю:

У процесі оцінювання навчальних досягнень застосовуємо методи усного і письмового контролю:

методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, презентації результатів виконаних завдань, кейсів, представлення аналітичних завдань.

● **методи письмового контролю:** контрольні роботи, тестування, самостійні роботи, виконання вправ, написання рефератів.

● **методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Форми контролю:

Поточний контроль: тестування, оцінювання лабораторних робіт та поточні відповіді під час їхнього виконання та захисту, індивідуальні проекти, їх презентації та захист, самостійна робота.

Підсумковий контроль – залік.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою. Оцінюванню підлягають результати поточного, модульного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється шляхом виконання лабораторних робіт (максимум 30 балів): лабораторні роботи 1-3 оцінюються по 5 балів, лабораторна робота 4 (проект) - 15 балів. До поточного контролю включається також самостійна робота (максимум 10 балів). На модульний контроль відводиться 20 балів. Підсумковий контроль (залік) – 40 балів.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)															З а л і к	С у м а
Змістовний модуль 1									Змістовний модуль 2							1 0 0
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 1 0	T 1 1	T 1 2	T 1 3	T 1 4	T 1 5		
3	4	3	4	3	4	3	4	4	4	4	4	4	4	4	40	10 0

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно

Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Що таке геоморфологія та яку роль вона відіграє у вивченні Європи?
2. Які основні геоморфологічні процеси формують рельєф Європи?
3. Які фактори визначають сучасний рельєф Європи: тектоніка, ерозія, вивітрювання, клімат?
4. Назвіть основні геоморфологічні регіони Європи.
5. Які регіони входять до Західноєвропейської платформи?
6. Які великі тектонічні та розломні зони визначають сучасний рельєф Західної та Центральної Європи?
7. Де розташовані основні зони розломів та які геоморфологічні наслідки вони мають для долин, плато та басейнів у Європі?
8. Які процеси (тектоніка на межах плит, ефекти льодовикового та постльодовикового тиску) впливають на рельєф Європи в північній частині континенту?
9. Які особливості рельєфу Скандинавського півострова та його причини?
10. Які основні морфоструктури гірської зони Карпатського ланцюга та які процеси їх формують?
11. Які геоморфологічні особливості Північного моря та його берегових ліній?
12. Які регіони Європи віднесені до дельтових рівнин та які фактори їх формують?
13. Які процеси впливають на рельєф Іберійського півострова?
14. Які особливості рельєфу Балканського півострова та чому вони такі?
15. Які основні типи рельєфу в Західній Європі (передгір'я, долини, басейни)?
16. Як лінійні долини та V-подібні долини сформовані та де вони зустрічаються в Європі?
17. Які форми денудаційних процесів характерні для Карпатського регіону?
18. Як впливають льодовикові процеси на сучасний рельєф Європи?
19. Які форми льодовикового рельєфу характерні для Скандинавії?
20. Які характерні форми карсту в Європі та де вони найбільш поширені?
21. Які є головні гідрогеоморфологічні об'єкти Європи (великі річкові басейни, озера)?
22. Які основні річкові системи формують Європейський рельєф долинно-рівнинного типу?
23. Які геоморфологічні процеси впливають на берегову лінію Балтійського моря?
24. Які відмінності між морськими та континентальними рельєфами Європи?
25. Які ролі клімату та сезонних факторів у формуванні рельєфу Європи?

26. Які основні методи вивчення геоморфології (польові, дистанційні методи, ГІС)?
27. Які типи ґрунтових та ерозійних процесів характерні для придунайських рівнин?
28. Які геоморфологічні особливості острівної Європи (Британські острови, Ірландія)?
29. Як міняються геоморфологічні процеси від півночі до півдня Європи?
30. Яке значення геоморфологічних карт для регіонального планування?
31. Які перспективи та виклики вивчення геоморфології Європи з огляду на кліматичні зміни?

Зарахування результатів неформальної освіти

Відповідно до «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №10 від 28 жовтня 2019 року)» (<https://www.chnu.edu.ua/media/3aykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-formalnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf>) допускається зарахування навчальних елементів, а також отримання додаткових балів за результатами неформальної освіти:

- робота чи стажування за фахом, що підтверджується документом із підприємства та забезпечує набуття компетентностей, передбачених навчальною дисципліною;
- проходження безкоштовних навчальних тренінгів (вебінарів, семінарів), що проводяться на платформі Coursera та інших фахових платформах, за умови отримання безкоштовного сертифікату.

Результати зараховуються лише для відповідних тем лекційних і семінарських занять, практичних і лабораторних завдань даної навчальної дисципліни у кількості балів, що виділяються на цей навчальний елемент.

Рекомендована література

Основна

1. Bridges, E. M. (1990). *World geomorphology*. Cambridge University Press.
2. Embleton, C. (Ed.). (1984). *Geomorphology of Europe*. London: Macmillan.
3. Migon, P. (Ed.). (2010). *Geomorphological landscapes of the world*. Springer Science & Business Media.
4. Pulina M., Andrejczuk W. Kras i jaskinie. *Wielka encyklopedia geografii świata*, tom XVII. Poznań : "Kurpisz", 2000. - VI, [2], 357, [2] s.

Допоміжна

1. Abele G. (1974). *Bergstürze in den Alpen*. Wissenschaftliche Alpenvereinshefte 25. Munich: German and Alpine Clubs.
2. Ekinci D., Ozsahin E. (2011). Geomorphology of Balkans. Chapter in *Balkan studies I Geography & Geostrategy*. P. 180-194
3. Higgitt, D. L., & Lee, E. M. (Eds.). (2011). *Geomorphological processes and landscape change: Britain in the last 1000 years*. John Wiley & Sons.
4. Jiménez-Sánchez M., Rodríguez-Rodríguez L., García-Ruiz J.M., Domínguez-Cuesta M.J., Farias P., Valero-Garcés B., Moreno A., Rico M., Valcárcel M., A review of glacial geomorphology and chronology in northern Spain: Timing and regional variability during the last glacial cycle, *Geomorphology*, Volume 196, 2013, Pages 50-64,
5. Saroli M, Albano M, Moro M, Falcucci E, Gori S, Galadini F, Petitta M. Looking into the entanglement between karst landforms and fault activity in carbonate ridges: the fibreno fault system (Central Italy). *Front Earth Sci*. 2022;10(891319):1–19.

Власні публікації викладача з тематики курсу

1. Андрейчук В.М., Гембіца П., Коржик В.П., Рідуш Б.Т. Палеогеографічні дослідження голоценового алювію в Багненській долині (Буковинське Передкарпаття, Чернівецька область) // Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наук. праць. Вип. 616: Географія. – Чернівці: Рута, 2012. – С. 5-11.
2. Рідуш Б., Шавранський В. Неотектонічні рухи в долині р. Прут: записи у карсті та відкладах річкових терас. Проблеми геоморфології і палеогеографії. Українських Карпат і прилеглих територій. 2024. Вип. 2 (17), 160–172. DOI 10.30970/grc.2024.2.4564
3. Рідуш Б. Карст східної периферії сульфатної товщі міоцену Припруття // Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наук. праць. Вип. 238: Географія. – Чернівці: Рута, 2005. – С. 3-7.
4. Рідуш Б. Карст і печери на території Національного парку “Подільські Товтри” // Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наук. праць. Вип. 304: Географія. – Чернівці: Рута, 2006. – С. 187-199.
5. Рідуш Б. Техногенна активізація карсту в Заставнівському карстовому районі // Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наук. праць. Вип. 305: Географія. – Чернівці: Рута, 2006. – С. 189-196.
6. Рідуш Б.Т. Карстовий морфогенез Стрімчакового карстового району (Українські Карпати) // Проблеми геоморфології і палеогеографії Українських Карпат і прилеглих територій. Матеріали третього міжнародного семінару (Ворохта, 11-14 вересня 2008 року). – Львів: ВЦ ЛНУ ім.І.Франка, 2008. – С. 59-67.
7. Рідуш Б., Кочерган Я. Кріогенні уламкові відклади у карстових печерах плато Чатир-Даг // Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наук. праць. Вип. 483: Географія. – Чернівці: Рута, 2010. – С. 5-10.
8. Рідуш Б.Т. Гіпогенний карстогенез у пісковикових формаціях Українських Карпат // Український географічний журнал. – 2010. – №1. – С. 18-22.
9. Рідуш Б.Т. Динаміка карстових масивів Українських Карпат за даними відкладів печер Стрімчакового карстового району // Геополітика и екогеодинамика регионів. – Сімферополь, 2010. – Вып. 1. – С. 21-31.
10. Поп’юк Я., Рідуш Б. Будова нижніх терас долини р. Дністер (на прикладі ділянки Василів-Дорошівці). Науковий вісник Чернівецького університету: збірник наукових праць. 2020. Вип. 824: Географія. – С. 75-86.
11. Рідуш Б.Т., Марчук Л. В. Розвиток долини Дністра в межах Товтрової зони у пліоцені та ранньому плейстоцені. Науковий вісник Чернівецького університету. Географія. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2018. Вип. 803. С. 96-102.
12. Рідуш Б., Николин О. Датування нижніх терас Верхнього Пруту за викопними хоботними (PROBOSCIDEA) // Науковий вісник Чернівецького університету. – Чернівці: Чернівецький ун-т, 2014. – Вип. 696: Географія. – С. 36-39.
13. Кочерган Я., Рідуш Б. Кріогенне вивітрювання в карстових порожнинах Буковинського Придністров’я // Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наук. праць. Вип. 587-588: Географія. – Чернівці: Рута, 2011. – С. 30-35.
14. Гембіца П., Кромп'єц М., Рідуш Б. Седиментологічний і дендрохронологічний запис екстремальних гідрологічних явищ в малих долинах Буковинських Карпат // Рельєф і клімат: Матеріали Міжнар. наук. симп. (23-25 жовт. 2014 р.) / Ред. Б.Т.Рідуш та ін. – Чернівці
15. Gębica P., Jacyszyn A., Krapiec M., Budek A., Czumak N., Starkel L., Andrejczuk W., Ridush B., 2016. Stratigraphy of alluvia and phases of the Holocene floods in the valleys of the Eastern Carpathians foreland. Quaternary International, Vol.415, pp.55:66. <https://doi.org/10.1016/j.quaint.2015.11.088>
16. Kalush I., Ridush B. Holocene seismodislocations of Kelmentsy part of the Dniester area, Ukraine // Georeview 02/2013; 22(1):1-7. DOI:10.4316/GEOREVIEW.2013.22.1.6.
17. Decaulne A., Răchită I.-G., Kholiavchuk D., Pop O., Holobacă I.H., Ridush O., Ridush B., Horváth Cs., 2023, Patterns of snow avalanche activity during the last century in Chornohora Range (Eastern Carpathians, Ukraine): Tree-ring reconstruction coupled with

synoptic conditions analysis, CATENA, Volume 233 : 1-15, 107523.

<https://doi.org/10.1016/j.catena.2023.107523>

18. Ridush B. Non-karstic speleogenesis in sandstone rocks of Ukrainian Carpathians // Problems of Geomorphology -and Paleogeography of the Ukrainian Carpathians and Adjacent Areas. 2023. 01(15) : 247-256. DOI 10.30970/gpc.2023.1.3958.
<https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/7524>
19. Ridush B., Kostiuk U. Lithologic-stratigraphic control of the karst breakdown mechanism in Miocene gypsum of the northern Carpathian Foredeep // 85th EAGE Annual Conference & Exhibition, 2024, Oslo, Norway (09-14 June 2024), Workshop 12: Shallow subsurface cavities: identification and characterization with geological and geophysical methods. P. 1-5. DOI: <https://doi.org/10.3997/2214-4609.2024101820>

Політика академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності в Чернівецькому національному університеті імені Ю. Федьковича регламентується такими нормативними документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivets_koho-natsionalnoho-universytetu.pdf
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwb/polozhennia-chnu-pro-plahi_at-2023plusdodatky-31102023.pdf

Політика щодо термінів виконання робіт та перескладання	Роботи, які здані пізніше встановлених поточних термінів виконання робіт без поважних причин, не оцінюються. Перескладання рубіжних контролів (модулів) відбувається за дозволом лектора за наявності документів, що підтверджують поважні причини
Політика академічного плагіату, фальсифікації і фабрикації	Списування під час контрольних і самостійних робіт, іспиту заборонені (і т.ч. із використанням мобільних девайсів). У випадку виявлення таких порушень роботи не оцінюватимуться
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, академічна мобільність) навчання може відвідуватись індивідуально у формі онлайн